

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. november 6

Vasárnap.

XXIII évfolyam. 89 szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasáb is petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések a nyilttér díja előre fizetendő.

Kétféle igazság.

(Dsk.) Nem hiába alkották meg képzeletükbe a régi rómaiak az Igazság isten-asszonyát bekötött szemmel. Bizony ilyen az ma is. Az az, hogy ilyennek képzelik obskurus emberek, akik azt képzelik nagy magateltükben, hogy a közélet forumára kiállhatnak a saját különistennőjükkel, a nélkül, hogy a közvélemény egyre tisztábban látó Argus szemei ne látnák meg a defraudált Themis perfid szemhunyor-gatásait jobbra-balra, balról-jobbra az igazság egyenes útjáról.

Az ellenzékéről szólnak. Nem az egészről, mert hála Isten vannak köztünk egyesek lelki, tisztán látó, a csavarosságot szívből gyűlölő férfiak. De arról beszélünk melynek szígonya a csavar, vitorlája a léhaság, kormánya a vak gyűlölet, célja a rombolás.

Az elvakult parlamenti kalózkodókról, kik előtt az igazság kétféle, — — lehet többféle is.

Ha valamit becses kezeikkel elültetnek a közélet mezőin, a dusan termőnek hirdettetik. Lehet bürök: illatosabb, mint a rózsa. Lehet belladonna: csodásan gyógyítani arkánium. Lehet élődi kuszó növény: támasza az a sarjadó erdőnek. Lehet dudva: phyloxera: dus bortermező előmozdítója.

Lehet vihar: üdítő éltető szellő, Lehet

jégverés: áldása a föllegeknek. Lehet pusztító villám: fáklyája a dicső törekvéseknek.

Szerintök s dicséretüket khórusban zengő sajtójuk szerint, hogy ne?

Ám ha onnan, a honnan „a többek” ülnék, valami jön, valami céloztatik: az tiszta kárhozat.

Az erőtlől duzzadó esemete gyökerei bele vannak mártva idegen talaj mérges vizébe. Ki kell tépni őket.

A bimbózó virág kelyhében ott fészkel a pusztító rovar pete-garnadáján. Le kell szakítani.

A magban, mely százszorosát igéri, már benn éjrázik a nemzet gyilkos méreg.

Onnan jó nem jöhet. Csak tőlük, csak általuk!

Szerintök s dicséretüket khórusban zengő sajtójuk szerint.

Pedig igazság csak egy féle van „A vakulj magyar” politika hiába igyekszik kétféle csavarintani.

A végén talán elég jókor mégis kitör és eget kér.

Lám, abból az oduból is kiszólt, a hol eddig szorgalmasan halmozgatták össze minden penészét az avitikus, átkos multnak: a néppártól.

Egyik talentumos, jelentős néppárti képviselő szólaltatta meg. Érdemes, hogy a nevét följegyezzük: Abaffy Ödön, Sőt komoly hír, hogy maga a néppárt elnöke és disze: gr. Zichy János is vele tart.

Nyíltan kimondják, hogy a házszabály revizióra szükség van, ennek a céda rombolásnak, mit eddig elkövettek némely elemek, belül és kívül a néppárton, gátat kell vetni. A nemzeti becsület, a nemzeti jövő hatalmas érdekei parancsolják ezt.

Még lesújtóbb azonban ama bizonyos urakra nézve az a színigaz és leplezetlen itélet, mellyel nyíltan kimondja Abaffy, hogy kétféle igazság nincs. Nem azt kell nézni, kitől jön, hanem hogy mi? Ennél fogva nem szabad, nem lehet undorító gyűlölethől megrágalmazni az igazságot, még ha gyűlölő kéz is nyújtja. Ez szent igaz!

Vajjon azok az urak mikor jönnek erre a meggyőződésre!?

Biztosítjuk őket, hogy a magyar közvélemény már rájött. Sietteték szemnyilását ők is nagyon.

Az orditozástól még nem vakult meg senki, — sőt szemeit még tágra nyitja.

A házszabály-revizio. A szabadelvűpárt nov. 3-án este értekezletet tartott, melyen Tisza István bejelentette, hogy a holnapi ülésen megindokolja a házszabály-reviziora vonatkozó indítványát. Kifejezést ad ama reményének, hogy az ellenzék nem fog elzárkózni a házszabályok reviziójától, mert a házszabályok arra valók, hogy a többségi akaratot biztosítsák.

A reviziót három irányban óhajtja:
a technikai obstrukció beszüntetése;
az elnöki jog kiterjesztése;
a budgetvita korlátozása.

TÁRCA.

A komámék keresztelője.

Irta: Csulak Lajos.

Ez a történet belenyulik még az elmúlt nyárba; azért is tehát aki meg akarja hallgatni a végét, csak savanyodjék neki s tisztelettel vegye be az elejét is.

Hát úgy volt, hogy az uzdi jegyzőnek a kiesi Szekeres Toninak egy kis leányt hozott a jó golyamadár. Miután pedig a Tóni fiát várt volna, a miut anyira negligálta azt a kis porontyot, hogy fél év múlva sem tudta elhatározni, hogy valaminek megkeresztelje. Az édesanyja ugyan elnevezte még harmadnapos korában Miczikének, valamint hogy az anyakönyvvezetőhöz is bejelentették így — de az úgy Tóni előtt, valamint a felesége előtt csak subiek — mert hiányzik belőle a keresztvíz és az egyház áldása.

Nó, ennek az egyházi áldásnak ráadásával késett a Tóni, — mert hát csak lányka.

Régen egy öreg udvarhelyi professor is így járt s megállva a kiesike bölcsőjénél szárnyaszegett kedéllyel szólott;

— Egyedik vagy, mégis csak lányka vagy! Ebbe az öreg tudós mondásába kapaszkodott bele Tóni, hogy még a szegény asszonyka sem

tudta megvigasztalni, aki pedig elpirult szemérmességgel, lesütött szemmel kétszer is érintgette, hogy: Ne haragudj Tónikám! A jó istennek még megáldhat, hiszen hátha a második fiu lesz — ne haragudj hát erre a kis angyalra!

De bizony Tóni csak nem fanászkodott meg addig, míg egyszer össze nem jöttünk.

Össze pedig hogyan jöttünk!

Hogy a szómat össze ne keverjem, hát ugy eset, hogy miután a nyárban barangolunk erre arra, egyszer össze akadtunk az öreg Matyi bácsival, a nyugalmazott tiszteletessel. A mint kikérdeztük egymás testi és lelki állapotának mibeolását, és kiörvendeztük magunkat a viszontlátás felett: ugyanazon egy gondolatunk támadt, hogy ígyünk meg egy félliter bort! Erre a félliterre hozta be a büne Tóni pajtást is.

Igen hosszúra nyulnék, ha mind le akarnám írni, hogy miről beszélünk: de nem is szükséges. Elég belőle, hogy Matyi bácsi rákérítette a beszédet a keresztelőre. Itt aztán meg is fogtuk a dolog vastagabb főt s ugyancsak kopogtattuk vele a Tóni fejleglyát. E munkánk kellő eredménnyre vezetett! Tóni neki duráta magát fel ugrott a székéről s ki-vágta a rezt;

— No hát jó! — kiabálta — vsnárnap keresztelünk, — de csak te leszel a keresztkomám!

Matyi bácsi meglökte az oldalamat! — Kellott ez neked! mondta.

Igaz, hogy biz ezt én sem így akartam de már benne voltam s mint jámbor keresztény jó képet csináltam a dologhoz.

— Hiszen ha csak ez a bajod öcskös, hát annak állunk elébel mondtam.

Aztán nem volt más mód, minthogy az asszonyt valahogy meg pubitsam és azzal a néhány forinttal ami a zab árából maradt (— s mivel szegény magának egy tisztességes köntöst szándékozott venni — amire évek óta nem jutott rég —) befordultunk a zsidó boltba s bevásároltuk a kis keresztleányunk parafernumát.

Csaptunk is egy hét világra szóló keresztelőt. Tóni egy hatalmas beszéddel és esküvel biztosított róla hogy milyen boldog, a miért engem sikerült megnyerni keresztkomám: én hasonlóképpen szent fogadást tettem, a magam és feleségem nevében hogy a kiesi keresztleányunknak, testi és szellemi épségéről gondoskodni erős keresztényi kötelességünknek fogjuk ismerni. Az asszonyok is megitták a brudert, és végre a vendégek is — ki másnap, ki harmadnap — haza szállingóztak.

Nekem belekerült 25 frt. 60 krajcáromba, a komám pedig azt mondja, hogy elköltött 60 frtot. (Egy kissé ugyan sokaltam, de hát Isten neki! Nem mindennap tart az ember keresztelőt.)

Ez történt a tavalyi ez kellett nekem elbeszélni — mert meg kell érteni most már a végét.

Tisza itt újból kijelentette, hogy az ujonevita korlátozásától előlött a felmerült aggályok következtében.

A szabadelvűpárt hozzájárult Tisza javaslatához s ezt Láng Lajos, Nagy Ferenc és Vancsó Gyula tolmácsolták a párt részéről.

Uj államsegélyes középiskolák. A közoktatásügyi kormány építkezési államszolgálatot óhajt adni a következő középiskoláknak, amelyekkel most folynak a tárgyalások: békési ev. ref., debreczeni ev. ref., hajduböszörményi ev. ref., hajdunánási ev. ref., karcagi ev. ref., kecskeméti ev. ref., kézdívasárhelyi kath., marosvásárhelyi ev. ref., marosvásárhelyi kath., medgyesi ág. hitv. ev., mezőturi ev. ref., nyíregyházi ág. hitv. ev., pozsonyi kath., rosnayói ág. hitv. ev., rosnayói kath., szászvárosi ev. ref. főgimnázium. Az 1905. évben a következő új szükségletekről gondoskodik a minisztérium: a máramaroszi ev. ref. főgimnázium 50,000 K., a löcsei kir. kath. főgimnázium 320,000 K., a rimaszombati egyes. prot. főgimnázium 40,000 K., a sátorujhelyi kath. főgimnázium 150,000 K.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház nov. 3-iki ülésén Perczel Dezső elnökölt. A Ház ellenmondás nélkül napirendre tűzte péntekre a miniszterelnök házszabály indítványának megokolását.

Ezután a Rába szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását folytatták.

Bolgár Ferenc, Kossuth Ferenc, és Batthyány személyes kérdésekben szavaikat magyarázzák helyre. Tallián földmívelésügyi miniszter részletesen válaszol a vita anyagára és kéri a házat a javaslat elfogadására.

Erre a vitát bezárták.

Heltai Ferenc előadja az indítványok elvetését. Rakovszky István sajátjának elfogadását kéri, ezután a Rába szabályozási törvényjavaslat tárgyalását felfüggesztve, Kossuth Ferenc megindokolta az orosz-japán háború megszárlásának intervenciójára vonatkozó indítványát melyet Tisza felszólalása után, mely szerint semlegességünkben való kilépésünk esetleg kellemetlenségre vezetne — elvetettek.

Ezután Lengyel Zoltán a Kossuth-párt folytonos zajongása és tiltakozása közt személyes kérdésben szólalt fel.

A házszabály-revizio a Házban.

A képviselőház nov. 4-iki ülésében Perczel Dezső elnök bejelenti hogy a zsüri Münnich Aurél ügyében nem látott összeférhetetlenséget. Azután Tisza a mi-

niszterelnök okolta meg a házszabályreviziójára vonatkozó indítványát, kijelentvén, hogy a szólás szabadságot nem szándéka a kormány korlátozni, csak a parlament méltóságát és tekintélyét óhajtja megvédeni a revízióval. Indítványozza hogy szombatra tűzzék ki egy 21 tagú bizottság kiküldését. Kossuth Ferenc tiltakozása után a Ház névszerinti szavazásban 216 szavazattal 104 ellenében, tehát 112 szótöbbséggel elfogadta a Tisza indítványát a bizottság kiküldésére vonatkozólag.

KÜLFÖLD.

Port-Artur végnapjai.

Londonból jelentik: A mai napon (nov. 3.) kell Port-Arturnak a japánok birtokába jutni és valószínű hogy ez meg is történt. Napok óta folyik a legrettegetesebb ágyúzás.

A helyzet komolyságát bizonyítja, hogy a német köve immár megtette intézkedéseit 24 német alattvaló szabad elvonulásának biztosítására.

Az angol-orosz konfliktus elintézése.

Londonból jelentik: A balti flotta ügyében folytatandó tárgyalásoknak Páris lesz a székhelye.

Egy nagy állású orosz diplomata kijelentette, hogy Oroszország nem igen tűrné el, hogy tisztjei közül bárkit is megbüntetésre ítéljenek.

A választott bíróság öt tagból áll és pedig valószínűleg csupán magasrangú tengerésztisztekből.

Vigóbból jelentik: A balti flottát angol hajók kísérik a keletázsiai tengerre.

Székely kereskedők szervezkedése.

Mult vasárnap folyt le Marosvásárhelyt nagy érdeklődés mellett az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület székelyföldi kerületének alakuló gyűlése.

A szervezkedést Harmath Sándor elnökle alatt külön bizottság készítette elő, kiterjesztvén a mozgalmat a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarai kerület összes vármegyéire.

Jelenleg a kerületnek 171 tagja van.

A vasárnapi gyűlésen Sándor Pál országgyűlési képviselő is részt vett, ki dr. Lövy Béla kíséretében ment le. Az állomásnál Marosvásárhely kereskedői csaknem teljes számmal megjelentek, kiknek élén Bürger Alqert üdvözölte a messziről jött vendégeket.

A gyűlés d. e. 11 órakor vette kezdetét. Jelen voltak Gróf Lázár István főispán, dr. Bernády György polgármester, Tauszik B. ilugó kir. tanácsos kereskedelmi és iparkamarai elnök, dr. Sebest Dócs és Bedőházy János országgyűlési képviselők, Sándor Kálmán nyug. táblai bíró, Sz. Szakáts Péter és László Gyula kereskedelmi és iparkamarai titkárok, Hegedűs főkapitány, Fekete Jakab áll. ipari szakiskolai igazgató, Solt Adolf ipar felügyelő, a városi tanács több tagja, a pénzügyetkek igazgatói, Tamássy a kolozsvári kerület elnöke, Szászrégenből Fronius Károly vezetésével 10 tag, Sepsiszentgyörgyről Ferenc Lajos és Benkő Mór, Székelyudvarhelyről Rösler Gábor és Bagó Gyula, Maros-Ludas küldöttei a helyi és vidéki kereskedők nagy számmal.

Harmath Sándor elnöki megnyitója után, melyben beszámolt a szervező bizottság működéséről Sándor Pál fejtette ki meggyőző érvekkel az O. M. K. E. célját és programját. Ismételtelen kijelentette, hogy a kereskedők ezen mozgalmának nem irányul az agrarizmus ellen, örült embernek tartaná — ugymond — azt a ki egy mezőgazdasági államban, a milyen a miénk a mezőgazdaságot nem támogatná.

A kereskedés — folytatja tovább — nem az a becsült pálya, a milyennek egy haladó államban lenni kell, azért fog össze a kereskedőség, hogy a foglalkozás tiszteletét is becsülését a köztudatba vigye. Szólt arról, hogy maga a kereskedő osztály sem értékeli kellően foglalkozását, akinek módja van, gyermekét nem erre a pályára neveli vagy ha a kereskedés nélkül is megtud élni felesap birtokosnak. Hivatkozik külföldi példákra, hol uralkodó házak tagjai és magnások választják a kereskedői és iparos pályát.

Az önálló vámterület kérdését hosszasan fejtegetvén kijelentette, hogy az csak az esetben oldható meg sikeresen, ha erős kereskedelmünk van. Az O. M. K. E. elsősorban is ezzel a fontos kérdéssel foglalkozik s mert mindennek szakmunkáink, melyek világos adatokkal meggyőzőnek, azért, hogy az önálló vagy közös vámterület hasznos, három részletes munkát irrat, hogy azzal a kérdést tisztázzák. E művek egyike már megjelent, a másik kettő is néhány hónap alatt közzékre jön. Ha ezeknek adatai valamint az ezek nyomán keletkező közvélemény arról győződik meg, hogy az önálló vámterület hasznos az országra, akkor az O. M. K. E. hazafias kötelességének tartja mindent elkövetni, hogy Magyarországnak mielőbb önálló vámterülete legyen. De ha a leszűrt igazságok az ellenkezőről győződik meg, akkor nem haboznék levonni a konzekvenciát és semhogy az ország gazdasági helyzete bizonytalan sorsnak legyen kitéve — őszintén megvallja — ellene dolgozik az önálló vámterületnek, mert mindennek fölött a haza érdekét tartja szem előtt.

— Ezzel annyiban maradt.

Harmad nap jön a komám eselédje;hoz egy levelet; felbontom, de hát két levél volt benne: egyik egy hosszú keskeny, az első felén képes melynek közepén ott állott 20 fillér. A másik levélben pedig ez állott: „Édes komám! A kis fiut vasárnap vasárnap szándékoztuk megkeresztelni. Titokot hívunk komának. Miután jelenleg épen pénzem nincs, a költségekre 400 K. t. kell felvennem. Légy jó ezt a váltót ird alá.

Semmi bajod sem lesz bizony isten lefizetem becsületesen — komád — Tóni!”

A feleségemmel egymásra néztünk! Már most mit csinálj! Én megakartam tagadni az aláírást, de a nőknél jobb szívük van. Hanem, hogy egyszer valamiben az én szavam is járjon, a következő levéllel válaszoltam: „Drága komám! A váltót küldöm aláírva, — miután azonban a szigorasszonyom egyik unokatestvérének a huga épen akkor tartja menyegzőjét, a keresztelőbe nem mehetünk — mert azok halálra haragudnának az elmaradásért. Bocssástok meg: — Mindn ajatokat esőkel a te komád.”

* * *

Ugy hiszem, hogy Tóninak ez a keresztelő sokkal kevesebbe kerül, mert, hogy a 400 K.-t. nekem kell megfizetni, az olyan bizonyos, mint: $2 \times 2 = 4$.

De hát hiszen én nem ezt akartam mondani! Mit is akartam mondani! — Igen, igen! tudom már. Azt akartam mondani, hogy: Ti emberek! ne tartsatok akkora nagy keresztelőket! Isten ugyse nem használ az a kiesikének! Ezt akartam mondani.

A mikor lerázuk magunkról az iskola porát s beállunk vándormadrának, akkor az első utunk mindannyiszor a Székelyföld felé vezet. Ott van két kis daraboska földünk, a melyek megtermik részünkre minden évben a . . . kárt. Igen mert a miénk rendesen nem terem semmit — de azért az adót meg kell adni róla; másfelől pedig a „földbirtokos” hírébe habarodtunk s valahányszor én folyamodom igazgatói állásért vagy fiam ösztöndíjért, mindannyiszor azzal kergetnek el: Nem szégyenled magad! te gazdag földbirtokos! . .

E miatt van igaza a székely embernek a ki az mondja: „Az is baj istálom, ha van az embernek.”

De nekünk azért a mi kis pántlika földesekünk mégis kedves, ahhoz mégis csak hozzá van növe a lelkünk, szeretjük, mert az édes anyai földből a miénknek mondhatunk egy parányit. E miatt — úgy hisszük — a leghazafiasabb dolgot cselekedjük, a mikor első látogatásunkat nekik adjuk.

Ez után következik a rokonok és ismerősök kikérdezése. Ezek során a tudakozódás rákerült a komámra.

— Hüm! — szól a sógorom — és látom, hogy nem akar beszélni.

Én gyanítok valamit és tovább faggatom:

— No, mi az? — baj van?

— Baj, az van elég! A sok dárídó! Immár eladott két földet! Ha így viszi, hamar vége lesz a te komádna.

Engem igen kellemetlenül érintett ez a hír. Tudja Isten, mintha az egész világ baját rám bízta volna — úgy eltöprengem minden ember nyomorán.

Pedig hát mi közöm velők! Nincs azoknak semmi szükségük én rám. Hanem hát már ilyen bolond vagyok s nem is tudok más lenni.

Nem is kérdeztem többet a komáról. Az illem azonban mégis úgy hozta, hogy látogassuk meg.

Meglátogattuk!

— Nini! hát ti nekünk erről semmit sem írtatok? Hiszen nagy változás történt a kereszteléanyunk bekerült a kis ágyba, mert a bölcös kellett annak a kis fiúnak, kit a mult héten fogtak az Oltból.

— Igen sohajtotta a kománé szemérmesen — fiu! Mondtam Toninak, hogy a jó Istenke gondol még ránk.

— Hát aztán hogy hívják ezt a kicsi aranyost? — kérdezte a feleségem.

— Biz annak még nincs neve, felelte Toni mert nálatok nélkül nem akartuk — (a feleségem gyöngéden érintett, én pedig úgy tettem, mintha semmit sem vennék észre).

A beszédet áttereltük másra. Még időztünk egy órát, aztán lelkükre kötöttük, hogy minden bizonynyal keressenek fel, mert elvárjuk. Azzal távoztunk.

— Apja — szólit meg a feleségem az uton —, ennek is mi leszünk a keresztstülői?

— Ugy látszik! — mondom.

De oda pénz kellene — mondja ő.

— Igen — felelem.

— De termésünk nincs; mit adunk el?

— Nem tudom.

— Hát hogy lesz?

— Valahogy lesz; addig meggondolom.

Az O. M. K. E. másfelől arra fog törekedni, hogy a kereskedők érdekeit minden irányban megvédje, de másfelől nem fog habozni abban, hogy a tisztességtelen elemeket a kereskedői pályáról leszerítse, az ilyeneket pellengérre állítsa és lehetetlen tegye. Mert csak úgy lehet a kereskedelmet becsült magas nivóra emelni, ha megtisztítjuk minden alaktól.

Szóltott ezután a szövetkezetekről a melynek üdvös célját és hasznos működését elismeri csak a fogyasztási szövetkezetek ellen kel ki, amelyekre egy haladó államban szükség nincs.

Azzal zárja beszédét, hogy az agráriusok és meskántillisták harcában győztesnek egyiknek sem szabad lenni, győztes csak egy lehet és ez drága magyar hazánk.

A nagyszámu hallgatóság percekig tüntetett a szónok mellett.

Bürger Albert marosvásárhelyi gyáros iparkamarni alelnök hosszú előadásában a Székelyföld bajait sorolta föl. Két nagy baja van a székelységnek — egy mond — a jó vasutak hiánya és a Romániával sem álló kedvezőtlen vám viszony. Idézem a kivándorlást, a nép eladósodását és mindazokat a bajokat, melyek a célszerűtlen gazdasági politika miatt előállottak. A székely kereskedők most tömörülnek és segítségül jönnek a közgazdaság akciónak kéri az O. M. K. E. közreműködését és támogatását. Végül javaslatot tett a fogyasztási szövetkezetek tulajkapásainak megállítására.

Tauszik B. Hugó kir. tanácsos a kereskedelmi az iparkamara nevében üdvözölte a mozgalmat és annak lelkes vezérét Sándor Pált.

Dr. Sebess Dénes országgyűlési képviselő azt fejtegette, hogy az önálló vámtérület főleg az ez délrészek lakosságának életérdeke, mert itt inkább az iparnak és kereskedelemnek van talaja. Elismeréssel adózik az O. M. K. Egyesületnek 3 havi sikeres működéséért és üdvözli abban a törekvésében, hogy az önálló vámtérület kivívását irta zászlójára.

Benkő Mór Sepsiszentgyörgy város küldötte a sepsiszentgyörgyi kereskedők üdvözlését tolmácsolja. Ezután Harmath Sándor fölhívta a gyűlést, hogy az elnökséget és választmányt válassza meg.

Gáspár Gyula ajánlatára egyhangulag elnöknek megválasztották Harmath Sándort a szervező bizottság eddigi agilis elnökét, társelnökké Bürger Albertet. Alelnökök lettek: Szászrégenben Wagner Ede, Székelyudvarhelyt Gábor Márton, Sepsiszentgyörgyön Ferencz Lajos, Csíkszeredában Szabó Miklós, Gyergyószentmiklóson Lázár Péter. (Hit Kézdivásárhely hol maradt? Vagy tán képviselve sem volt?! Szerk.)

Sikky Miklós ajánlatára Marosvásárhelyt 25, a többi székely városban 5—5 választmányi tagot választottak.

A mindvégig magas színvonalon tartott gyűlést Harmath Sándor lelkes élnézések között zárta be.

Délben 100 terítékű bankett volt, hol számos felköszöntő hangzott el. Az első poharat gróf Lázár István főispán emelte a királyra. Hieronymi kereskedelemügyi minisztert Harmath elnök köszöntötte fel. Ugyan ő fejezte ki köszönetét Lázár főispánnak a kereskedők ügyének támogatásáért. Dr. Fenyvesi Soma gyűjtő beszédében Sándor Pálra köszöntött, Dr. Sebess Dénes orsz. képviselő Banódy polgármesterre, Sándor Pál Harmath kerületi elnökre, Benkő Mór a székely kerület elnökségére mondtak felköszöntőket.

Délután 4 órakor a választmány alakuló gyűlést tartott Harmath Sándor elnökle alatt a székelyföldi iparmuzeumban, melyben megállapították, hogy a kerület 171 tagja után mintegy 1300 korona évi tandíj foly be. Titkárnak megválasztották László Gyulát, pénztárnoknak Dadut Antal. A költségvetés megállapítását az elnökségre bízta. A jövő évi gyűlés Székelyudvarhelyt lesz.

Szalkay Lajos szintársulata Kézdivásárhelyt.

Örömmel jeleztük, hogy Szalkay igazgató a nemes ambíció és korábbi fényes siker öntudatával kért érdeklődést városunk műpártoló közönségénél a virágzó tavasz után a gyümölcsöző őszi sziasonra is. Szinte otthonába jött és az első napon, f. hó 2-án az előadásán megjelenő ismerősök keblére tüzte az „Aranyvirágot”. A darabválasztás főm. izlésre vall. Jó bekezdés. Csalogattat akarja csemegéit becézett kedvenc közönségét, ismert kívánságait betölteni igéri és vállalkozik.

Martos Ferenc librettoja régi téma, de humortól habzik, midőn az amerikai milliomosok szívét Nápoly kékes, verőfényes oge alatt tanítja meg egymást a magok módja szerint megszeretni. Az egészet mégis végtelen kedvessé a Huszka Jenő zenéje s legkedvesebbé a Tábori Frida játéka. A viszontlátás öröme nála nélkül hiányos s talán kissé érdektelen is lett volna. Ő öntudatos művész. Lelke, teste vibrál, fénylik, ragyog. Mindenbe bele tudja vinni egyéniségének mámorát. Ő saját magának Trilbije és Svengália. Még az esetleg kacórkodásának szóló taps is művészi sikert jelent.

Mellette volt az Aranyvirág Beppója, Pápai Lajos. Eleve sége hatni tud önében és mozgásban. Nem hiába volt és lesz kedvencünk.

Gózon Béla finom, elegáns; minden allureje beválllik, de ez esetben a Gauld Henry nehézkes szerepe egyéniségével ellentétben állott. Baróthi, Pálfi nagyon jók voltak.

Minden jó volt, csak Szalkai igazgató nézett a kedves előadás hatása alatt is szomorúan végig a nézőtér gyér közönségén s kereste azt a vagyonos törzspolgárságot, melynek joga és kötelessége lenne őt is boldog mosolyra kényszeríteni. A derék titkár, Vadász Lajos még mindig biztatja ugyan s ez a biztatás sokat ér ugyan, de ... nem mindent.

Csütörtök, nov. 3. „A köztívü ember fiaival” szemben a közönség ismét köztívü maradt. Fajta könnyű megoldhatóság; fájta az önző ridegség. A történelmi vagy korszakiránt az érzék csak az ifjúság élénkebb részvételében nyilvánult. No meg a jó előadásban. Ennek értékét még a második felvonás megrövidítése sem volt képes kisebbiteni.

A darab ismeretes. Ebben mutatja meg Jókai hogy ugyanazon személyek regényi és drámai szereplése milyen alkalmas viták tárgya lehet. A regény megható, a dráma megkapó. Csak jó előadás kellett. Az is megvolt.

Pénteken nov. 4. Tisztelt szerkesztő Barátom! Beesés névnapja alkalmából kár volt engemet „Az eleven ördöggel” közelebbi ismerettségbe hozni. Jóra intó ijesztő rém volt eddig nekem ... s most egy kissé megzavarta eddigi ethikámat. Most már értem mért kell az ördögnek is néha gyertyát gyújtani. S még az is bebizonyul, hogy egy szép nő a gyűl is, ördög is lehet. S Mindez legyen Tábori Frida dícséretére mondva. Szalkai legérdekesebb szerepeinek egyikében — tán egy kissé túlozva is — szórta a jókedvet. Az előadás élénk volt; a közönség ismét kevés.

Tegnap szombaton, A vándorlegény járta s tán az érdeklődést befolyásolni fogja.

IRODALOM.

Erdély fajnépei s a székely-kérdés. Ezen a címen adta ki az Emke Kolozsvárt Balogh Pálnak, a jeles írónak munkáját, melyben Erdély fajnépeit ismerteti s megjelöli azokat a szempontokat, amelyeket követni kell a székelyek érdekében. A munka első részét az 1902-ben Tusnádon tartott székely kongresszus közmívelődési szakosztálya számára készítette, a második részt pedig pótlólag az Emke megbízásából. A jeles munkálatra alkalmasulag visszatérünk.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A király Dr. Hegyesy Győző medgyesi kir. járásbíró a VII. fizetési osztályba sorozott bíróvá nevezte ki.

— **A honvédség köréből.** Kézdivásárhelyi Hoffman Artur m. kir. honvéd hadapród tiszt helyettes Kézdivásárhelyről áthelyeztetett Csíkszeredába.

— **Névváltoztatás.** Burza László, minoritarendi hitoktató segédlelkész, szegedi lakos, belügyminiszteri engedéllyel nevét Beresányi-re változtatta át.

— **Egyházi értekezés.** Az orbai ev. ref. egyházi értekezés, a reformáció emlékünnepejével együtt tartotta meg múlt hó 31-én népes közgyűlést. Telek községben. A gyűlést Dr. Bartha Imre világi alelnök nyitotta meg s hatóság felolvasást tartott. „Társadalmi betegségeinkről” Bajkó György jegyző a múlt ülés jegyzőkönyvét olvasta fel. Az ünnepély

tulajdonképp a templomban folyt le, a hol Mirese Ferenc teleki ref. lelkész tartott imát, a dalárda énekelt, s Veres Károly papoli ref. lelkész ünnepi beszédet mondott. Az ünnepély után folytatták a félbehagyott gyűlést. Itt Bodor János zágoni ref. pap felolvasást tartott. Végül a hívek között vallásos tartalmu füzeteket osztottak szét.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Gocz Ida okleveles tanitónő kinevezte a kézdímaratonfalvi áll. iskolához helyettes tanitónővé.

— **Egyháztanácsi ülés.** A kézdívásárhelyi ev. ref. egyházközség kebl. tanácsa vasárnap november 6-án d. e. istenítisztelet után a szokott helyen egyháztanácsi ülést tart.

— **Nőegyleti gyűlés.** A kézdívásárhelyi jótékony nőegylet választmányja nov. 5-én, szombaton Székely Jánosné elnökle alatt gyűlést tartott, a melynek felolvasásról jövő számunkban fogunk tudósítani.

— **Szegények segélyezése.** A kézdívásárhelyi „Szent Antal-Egyesület” 1904. év tíz hónapjában a szegényeknek vallás külbőség nélkül kiosztott 1664 darab, két 1/2 kilogrammos kenyert 650 korona értékben; továbbá 97 Kor. 10 fill. áru húst és kalácsot s a házi szegények közt 60 koronát. Pénzkészlet 1904. nov. 1-én 162 korona. A jölelkü adakozóknak e helyen mond köszönetet s a közelgő tél alkalmából újabb áldozathozatalt kér: Kézdivásárhely, 1904. nov. 4-én. Dávid Antal, a Szent Antal-Egyesület pénztárosa.

— **Mulatság Kovásznán.** A „Kovácsnai Sport-Egylet” 1004. évi november 12-én A Deák Imre-féle vendéglő nagytermében Dr. Bartha Imre Dr. Czeglédi Miklós Csia György Deák Benedek Deák Domokos Deák Imre Deák Sámuel Gr. Heller János Dr. Hinkelér F. Jenő Hollaky Attila Joós Elek Kabdebó János Gr. Mikes Ármán Nagy György Séra Lajos Száva Jakab Sylvester Károly Dr. Vajna Gábor urak védnöksége alatt Múrosos Táncstélyt rendez. Múros: 1. Nyitány; játsza a cigány zenekar. 2. Felolvas: Dr. Bartha Imre ur. 3. Énekel a „Sportegylet” dal-kara. 4. Szaval: Ignác László ur. 5. Zene-quartett; előadja a cigány zenekar 4 tagja. 6. Dialog; előadják: Deák Margit k. a. és Zsigmond Antal ur.

— **Juh kiosztás.** Az alulírott Gazdasági Egyesület a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter támogatása folytán f. év őszén 1000 drb juhot oszt ki 30%-os kedvezményvel, de a vétel ár többi részének azonnal való fizetési kötelezettsége mellett. A kiosztandó juhokra jelentkezhetik minden közdi járásban lakó kisgazda. Megjegyzendő, hogy egy gazda 15 drbnál többre nem jelentkezhetik. A Kézdivásárhely és Vidékének Gazdasági Egyesülete megbízásából. Kézdivásárhely 1904. nov. 5. Dr. Sinkovics Ottó elnök. Zajzon Sándor titkár.

— **Tánciskolai vizsgaestély.** Spuderka György táncitanítónővendékeinek záró vizsga-estélye november 19-én szombaton este 7 órakor lesz, a vigadóban. Felhívjuk rá a mulatni vágyó ifjúság figyelmét.

— **Jegyzőválasztás Sósmezőn.** A jegyzőválasztás Sósmezőn november hó 12-ikére van kitűzve. Helyettesnek Máthé György bereczki segédjegyző van kiküldve. Mozgolódás a nép között egyáltalában nincs s nem is lesz, ha csak 1—2 érdekelt az utolsó időben nem fog galibát csinálni. De több mint bizonyos, hogy a felsőbb hatóság kiszemelt jelöltje lesz Sósmezőn a jegyző. Bízva pedig a felsőbb hatóság helyes választásában, az lenne a legjobb is s a jövőre nézve a legmegnyugtatóbb.

— **Boltfeltörés Imecsfalván.** A múlt hó 27-én Barthos Lázár kereskedését látogatták meg valami kellemtelen éjjeli vendégek. Az ablakon áthatoltak be a kereskedésbe és az áruló-asztal fiokájából négyszázötven korona pénzt vittek magukkal. Érdekes, hogy a boltban lévő árukat sértetlenül hagyták, míg a pénz mellett levő töltött revolvért szintér elemelték. Bizonyára nagyobb biztonság okáért volt szükségük a gyilkoló fegyverre. A csendőrség nyomban bevezette az eljárás az ismeretlen tettesek ellen, eddig azonban eredménytelenül. A vizsgálatot nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy semiféle bűnjelt nem hagytak hátra. Tudósítónk bizonyos megdöbbenéssel konstatálja, hogy az az eddig csendőns községben, az utóbbi időkben egymást érik a kihágások és féktelenkedések. Ennek megállítására csak a csendőrségtől várható, ámbár a korecsmái zárórak megszorításával szintén lehetne segíteni ezen a türhetetlen állapoton.

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetés tanári állásra.

A csíksomlyói róm. kath. tanító-képző-intézetnél üresedésbe jövőn a menyniségtani és természettudományi tanszék, erre ezennel pályázat hirdettetik. Helyettes tanár fizetése 1200 kor., 300 kor. lakpénz; rendes tanár fizetése 1600 kor. és 300 kor. laká-pénz. A kellőleg felszerelt kérvények az erdélyi püspök ur, Gróf Majláth Gusztáv Károly Örméltóságához címezve alulírott igazgatóhoz adandók be november 15-éig.

Csíksomlyó, 1904. nov. 1.

Főtanhatóság megbízásából:

Karácsony József,
tanítóképzői igazgató.
(Csíksomlyó.)

143. 1-1.)

Jutányos árak!

UJ SZABÓ ÜZLET!

Van szerencsém Kézdivásárhely és vidéke m. t. n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy Kézdivásárhelyen a „Függetlenségi és 48-as Olvasó” kör szomszédságában a jelen kor igényeinek teljesen megfelelő

UJ SZABÓ ÜZLETET

nyitottam, melyben mindenkor a n. é. közönség rendelkezésére állok.

Készítek minden e szakba vágó elegáns férfi sacco és szalon ruhát, felöltőket, téli nagy kabátokat; olvállalom továbbá a katonai és vasuti egyenruhák elkészítését a legcsinosabb kivitelben.

Vasalást és újruháklást jutányosan eszközölök.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

LUKÁCS JÓZSEF,

137. 3-5.

férfi szabó.

Pontos kiszolgálás!

Gyors és pontos kiszolgálás!

Eladó ház.

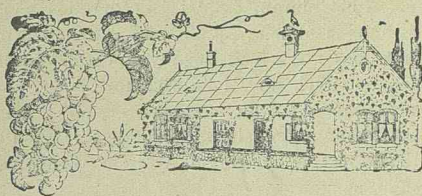
A piac soron 3 szobás, egy konyha, kamara, istálló és szinálj kut résszel **eladó**, bővebbet a kiadóhivatalba.

141. 2-8.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák,
szorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsológok, darálók, őrlőmalmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

(33. 17-18.)

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert na-

gyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugsznak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskataly és más édes szőlőkkel

A szőlő házáinkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala me lett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek stb. a legreमेkebb díszje, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelező lapon tudatja.

229. 20-20.

Czím:

Érmelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legujabb és legdivatosabb báli, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon díszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel, melyek a szallagról soha le nem hullnak — olesó áron eszközöltetnek.

Levelezőlapalbumok.
Emlékkönyvek.

Mindennemű szükségeltető községi, köz-igazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * *

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és állmoskönyvek, legujabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tanszerek és naptárok dus választékban.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papir-, írószer- és könyvkereskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT.

a „Jancsó”-féle gyógytár mellett.

A Székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miálttal azok tiszszerte tartósabbakká válnak. Bőrrárakban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tálcák. Fü-

sűk, bajuszkéfék. Továbbá acél- és nikkell remontoar zsebórák, pisztolyok, revolverek, szemüvegek, hegedűhurok, evikke-rek, olvasók, borotvák

Bútorraktáromban mindigállandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkosikát, ablak carnisokat, hajlitott és

préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszekerényeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyeket a jelenleg ujonnan berendezett asztalos műhelyemben kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítettetek s olesó árak mellett bocsátok szíves rendelkezésre.